

duacije, uspostavlja tako, na mjesto čvrstine i konzistencije bića, ništavilo, beznačajnost i besmisao. Protjeran zbog »ničeg« u sebi u privatnost, svijet i bića u njemu — sve što jest, postaju ništavni. No, ništavnost njihova, prazno ali ustrajno kruženje »ništa« oko »ničega« — izgledaju i jesu indeks i kriterij realnosti kao totaliteta.

Tako se na povijesnom primjeru našeg svijeta potvrđuje još jednom moć »ničega« u svjetovnosti svijeta — ograničenost ne samo stvari nego samog svijeta.

PLATONOVA ONTOLOGIJA I NIŠTA

Za Platona je ono što doista jest i dea kao ontos on bila izgled i lik po kojem stvari izgledaju kao one što jesu — liče na svoj u-zor (paradigma). O sebi promjenljive, prolazne, množtvne, slučajne, ne-realne — dobivale su stvari svoju konzistenciju od ideja i zato same sobom bile označene kao me on — kao ono što ne bi trebalo da bude, ali što ipak nekako jest — situirane između pravog bića i ništa, horizmatički odvojene od ideja, pa ipak na njima nekako su-djelujući (methexis). Već za Platona »ništa« je dvoznačno: ono je ništavno i besmisleno — ne može se izreći jer ga svaka izreka već kao nešto izriče i time čini quasi-bićem, — pa ostaje samo da se privacijom svih načina izjavljivanja o onome što jest, nekako ipak dohvati stavljanjem pred riječi jednog alpha privativum: a-dianoeton, ar-reton, a-fthegkton, a-logon (»Sofist«, 283 c 10). — Međutim, »ništa« posjeduje čudesnu moć jer može razbiti osebičnu zatvorenost ideja i izazvati njihovo opojednačavanje u množtvu, uzglibanost vremena, promjenljivost stvari. Tako »ništa« — neodređeni kaos, hora — utemeljuje izgledanje izgleda i stvari koje su po njemu, jer pravi bitak (eina) ideja jest njihovo pojavljivanje i sjaj, njihovo svjetlo (fos) u pojavi (fainomenom), u stvari. — Uspostavljajući razliku ideje i stvari, »ništa« omogućuje i ideju i stvar. U stvarima kao ne-bivstvujućem odrazu (eikon, eidolon), u njihovom nasljedovanju, mimesis — imitaciji bivstvuje ideja kao sjaj, kao pojavljivanje uzora, kao što i njena stalnost, jedinstvo, istovetnost može zasjati samo ne-